Raadsvoorstel

Zaaknummer: 92818-2024

Onderwerp: Kadernota 2026 Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

Auteur	:	Marcel Jacobs
Domein/team	:	Dienstverlening / Informatie- en gegevensbeheer
E-mail	:	Marcel.Jacobs@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	H.W. van den Broek

Effect op de begroting

☒Ja ☐Nee

Onderwerp
Kadernota 2026 Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC)

Voorstel

1 De volgende zienswijze naar voren brengen op de kadernota 2026 van het BHIC:
In uw kadernota hanteert u voor 2026 een indexpercentage op de inwonerbijdrage. Inmiddels is duidelijk dat alle gemeenten in het kader van het Ravijnjaar 2026 scherpe financiële keuzes moeten maken. Wij verwachten dan ook dat gemeenschappelijke regelingen hierin hun bijdrage leveren. Daarom verzoeken wij u om de bijdrage van 2025 als uitgangspunt te hanteren voor 2026 en de ambities voor 2026 en de jaren 2027–2029 hierop aan te passen, zodat de bijdrage voor de gemeente niet verhoogd wordt.
We gaan er daarom vanuit dat u als gemeenschappelijke regeling zelf uw eigen loon- en prijsstijgingen opvangt met ombuigingen.
Wij zijn geen voorstander van een kaasschaafmethode, wij verwachten inhoudelijke keuzes, die leiden tot het gewenste budgettaire effect. De verantwoordelijkheid voor het maken van die keuzes leggen we bij u neer. In de begroting 2026, en zo mogelijk nog in de kadernota 2026. Daarbij zien wij graag terug wat dit betekent voor de ambities van de gemeenschappelijke regeling. Wat ons betreft kan met die keuzes direct een start worden gemaakt zodat de effecten zo snel mogelijk zichtbaar zijn.

Inleiding
Het Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC) heeft de Kadernota 2026 aangeboden aan de deelnemers. De deelnemers krijgen de mogelijkheid om conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen een zienswijze ten aanzien van de Kadernota kenbaar te maken.
De "ruimte" die de gemeenteraad heeft ten aanzien van de financiële huishouding van het BHIC is echter uiterst beperkt. Dit ook vanwege de aard van de gemeenschappelijke regeling tussen 9 gemeenten, 2 waterschappen en het Rijk.

In 2022 heeft het bestuur een besluit genomen over de bekostiging van de e-depotvoorziening. Deze is verwerkt in de Budgetontwikkeling 2026 en Meerjarenraming 2027-2029.
De bijdragen zijn nu gebaseerd op de inwoneraantallen. Bij het uittreden van het Rijk, vermoedelijk 1 juli 2026/ 1 januari 2027, zal de gemeenschappelijke regeling aangepast worden.

Beoogd effect
Het BHIC heeft de Kadernota 2026 aangeboden aan de deelnemende gemeenten, de waterschappen en het Rijk. De gemeenteraden krijgen de mogelijkheid om conform het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen een zienswijze kenbaar te maken.

Argumenten
1.1 Bekostiging van de e-depotvoorziening
Middels een groeimodel (4 jaren) wordt een bijdrage ter beschikking gesteld, beginnend met € 0,25 per inwoner in 2024. Vervolgens gaat dit bedrag naar € 0,45 in 2025, € 0,65 in 2026 en € 0,85 per inwoner in 2027. Vanaf 2028 wordt de bijdrage toegevoegd aan de reguliere bijdrage en volgt vanaf dan de jaarlijkse indexering. De kosten van de e-depotvoorziening zijn tot en met 2026 hoger dan de bijdragen. De meerkosten van de e-depotvoorziening zullen gedekt worden uit een transitievergoeding e-depot van het Rijk en de inzet van de bestemmingsreserve e-depot.

1.2 Indexering voor loon-en prijsontwikkeling
Bij het opstellen van de begroting wordt steeds uitgegaan van een voorlopig indexeringspercentage voor loon-en prijsontwikkeling. Dit voorlopig percentage wordt in de komende begroting (2026) gecorrigeerd aan de hand van het vastgestelde indexeringspercentage van het lopende jaar (2024). Deze systematiek werkt goed en is herkenbaar, omdat aansluiting wordt gezocht met het indexeringssysteem van gemeenten. Voor deze kadernota is dat de septembercirculaire gemeentefonds 2024. In deze circulaire worden gemeenten gefaciliteerd bij het omgaan met loon- en prijsontwikkelingen. Daartoe is in de kadernota een tabel van het CPB opgenomen. De tabel bevat een aantal loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB.
De indexering in begroting 2024 bedroeg 3.4%, op het moment van opstelling van die begroting een realistisch percentage. De werkelijke percentages liggen veel hoger, wat tot een correctie leidt van 1,5% in 2026. Samen met de indexering van 2026 van 3,1% betekent dit voor de begroting 2026 een indexeringspercentage van 4,6%.

2.1 Zienswijze op verhoging inwonerbijdrage sluit aan bij regionaal standpunt
Gemeenten moeten in het kader van het ravijnjaar 2026 flink op de centen letten. De portefeuillehouders Financiën van de regiogemeenten hebben met elkaar besproken of ze hierin ook van de gemeenschappelijke regelingen waarin ze deelnemen iets verwachten. En zo ja, welke bijdrage ze van deze gemeenschappelijke regelingen verwachten. Het standpunt van de portefeuillehouders financiën is gezamenlijk afgestemd en opgenomen in een brief die door gemeente Meierijstad aan gemeenschappelijke regelingen is verzonden.

Kanttekeningen
1.1 Uittreden Rijk per 1 juli 2026/ 1 januari 2027

Het Rijk wil per 1 juli 2026/ 1 januari 2027 uittreden. De analoge rijksarchieven blijven fysiek bij het BHIC en ook het beheer ervan. Daarvoor wordt een specifieke uitkering verstrekt, op grond van een delegatieopdracht van de minister aan de gemeenschappelijke regeling. De specifieke uitkering is gelijk aan de huidige bekostiging van de analoge rijksarchieven. Het Rijk heeft gegarandeerd dat het uittreden geen negatieve budgettaire consequenties zal hebben voor de zittende partners.

1.2 Onderhoud, beheer en instandhouding Citadel

De Citadel in Den Bosch wordt gehuurd van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB). Per 1 januari 2019 is er een huurovereenkomst afgesloten en deze loopt voor onbepaalde tijd door. Per 1 januari 2019 is het eigenaarsonderhoud door het RVB overgedragen aan het BHIC. Het Rijk blijft eigenaar, maar het BHIC is verantwoordelijk voor het onderhoud en de instandhouding van De Citadel.

1.3 De raad heeft beperkte invloed op kadernota gemeenschappelijke regeling

De gemeenteraad stelt de kadernota van de gemeenschappelijke regeling niet zelf vast. Wel is de gemeenschappelijke regeling er aan gehouden om aan te geven hoe met zienswijzen is omgegaan en om dit te onderbouwen. Daarnaast wordt de gemeente vertegenwoordigd door wethouder van den Broek in het Algemeen Bestuur, die de kadernota vaststelt. Op deze wijze heeft de gemeente wel inspraak.

Financiën

De bijdrage aan het BHIC is in 2026 voor Maashorst volgens deze kadernota € 299.900 (op basis van inwoneraantallen 1-1-2024). In de meerjarenraming van de gemeente Maashorst is dit bedrag al meegenomen.

Duurzaamheid

Het BHIC is gehuisvest in een monumentaal pand, dat eigendom is van het Rijk.
In 2022 is een onderzoek gedaan naar mogelijke verduurzamingsmaatregelen door een EPA-U (Energie Prestatie Advies Utiliteitsgebouwen) op te stellen. De doelstelling hiervan is te onderzoeken of het gebouw met een verbeterd installatieconcept zo optimaal mogelijk te kunnen verduurzamen en het energieverbruik verder te kunnen reduceren. Dit onderzoek geeft 6 aanbevelingen die zijn uitgewerkt, waarbij de prioritering zich richt op hetgeen snel te realiseren is. Bij de verduurzamingsmaatregelen werden genoemd: bijstellen stooklijnen, LED-verlichting, ventilatie, infiltratie, HR++glas en warmtepomp. Uiterlijk in 2026 wil het BHIC een Energie Management Systeem (EMS) hebben geïmplementeerd voor een professionele monitoring van het energieverbruik. Dit brengt geen extra kosten met zich mee omdat dit meegenomen wordt in het normale onderhoud.

Participatie

In het kader van de adoptieregeling heeft afstemming plaatsgevonden tussen de aangesloten gemeenten. Het adoptieadvies van de gemeente Meierijstad heeft als basis gediend voor dit voorstel. De portefeuillehouders Financiën hebben intensief contact gehad met elkaar over het indienen van zienswijzen op de kadernota's van de verbonden partijen.

Communicatie

Het BHIC wordt geïnformeerd over het besluit van de raad.

Vervolg

Na instemming bijgevoegde zienswijze indienen bij het BHIC.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Kadernota 2026 BHIC
2. Zienswijze aan BHIC

Uden, 4 februari 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,	de burgemeester,
J.A.G.M. van Aaken	J.A. van der Pas